

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

116. Quare Episcopo ungantur manus, & caput. Vbi plura pro illorum
significatione. Ex p. 12. t. 1. r. 116.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Codex Episcopi ponitur, sed in humero etiam: ut primus ipse hoc iugum subeat, ac in Societate Iesu Christi trahat, ut populo Dei, more sancti Moysi, atque adeo Iesu Christi præeat, ac viam per huius vitæ turbulentum pelagus pandat, angustamque illam sententiam, & asperam, primus terat, ac muniat. Ut illud possit dicere cum Christo: Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde. Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. Ita ille.

2. Sed circa præsentem Ritum vide etiam Pontificem Iordanum *tom. 1. lib. 5. tit. 2. num. 8. cum segg.* ubi inter alia, sic ait: [Ut non tantum impositio præfata censenda sit de substantia Ordinationis, verum etiam ipsa libri traditio, quæ sit ad finem Ordinationis, dum consecrator adiurantibus Episcopis assistentibus librum ipsum capit de scapulis consecrati, & tradit clausum Ordinato dicens: Accipe Euangelium, & vade, prædica populo tibi commissio, potens est enim Deus, ut augeat gratiam suam.

3. Quamvis enim Doctores supra citati loqui videantur de sola impositione: mysterium tamen æquale veretur in utroque, & inchoatū in impositione perficitur in traditione cum præfata forma verborum; impositio etenim super scapulas, & cervicem denotat præcipuum Episcopi pondus in addiscendo, & ferendo Evangelio consistere: traditio autem, cum sua forma verborum, insinuat officium prædicationis Episcopi proprium esse,] ut diximus *supra in tit. de D. D. de caetero in Trident. sess. 5. cap. 2. & sess. 24. cap. 4. alioque passim.* Hæc omnia Iordanus.

RESOL. CXVI.

Quare Episcopo consecrando ungentur manus, & caput?
Vbi plura pro illorum significatione. Ex p. 12. tr. 1.
Res. 116.

§. 1. Vngitur inquit Scolonus futurus Hierarcha primum in capite per quod mens eius designatur: quo admonetur, ut Deum ex toto corde suo, & ex tota anima sua, & ex omnibus viribus suis, & proximum suum, sicut seipsum diligat: quarum rerum omnium caput fons est, & principium. Deinde ut simul autoritas, & dignitas eius declaratur, cum scilicet esse caput, & Principis Ecclesie suæ, quomodo vir uxoris suæ caput dicitur est. Honor enim & sublimitas Episcopalis, inquit Ambrosius, nullis poterit comparationibus adæquari: si Regum fulgore compares, & Principum diademati, longè erit inferior, quàm si plumbi metallum ad aurum fulgorem compares: quippe cum videas Regum colla, & Principum submitti genibus Sacerdotum, & excoluntur eorum dextris, orationibus eorum se commendare, & communire, qui item coronantur Reges, & Sacerdotes ungent. Sed providendum est, inquit Ambrosius, ne sit honor sublimis, & vita deformis, ne sit deifica professio, & illicita actio: ne sit Religiosus amicus, & irreligiosus proventus: ne sit gradus excessus, & deformis excessus: quia si cur nihil esse diximus Episcopo excellentius; sic nihil esse miserabilius, si de sancta vita Episcopus perinditur, si Sacerdos in crimine teneatur. Nam quàmto gradus altior est, tantò ruina grauior: honor grandis, & grandiori debet sollicitudine circumvallari. Ideo igitur prærogativa honoris monstratur, ut merita congrua requirantur. Vngitur demum in capite, ut ostendatur esse Vicarius Christi, eiusque locum, & officium tenere, qui est super omnia: & quem constituit Deus caput super omnem Ecclesiam.

2. Vnguntur amplius manus eius, qui consecratur,

ut operetur bonum, ad omnes quidem, sed maximè ad domesticos fidei; ut manus suas mittat ad foras, ut panem otiosus non comedat, ut manus eius distillent myrrham, ut sit beatus ille servus, quem cum venerit Dominus eius, inuenierit vigilantem, & operantem.

3. Vngitur autem sancto Chrismate, quod ex Oleo, & Balsamo confici, & commisceri solet, ut per oleum quidem, nitor & puritas conscientie denotetur.

4. Balsamo autem designatur odor bonæ famæ: Eum enim, qui sacerdotio fungitur, inquit Chrysostomus, odorem spirare optimum conuenit: ut sit pastor sine crimine: ut habeat testimonium etiam ab his qui foris sunt: ut item luceat lux eius, quo videntes homines bona opera glorificent Patrem, qui in Cælis est. *Hæc Socolinus.*

5. Sed plura circa præsentem vñtionem latè, & erudite obseruat Francisc. Hallier *de sacris Elett. p. 4. c. 10. a. 4.* ubi sic asserit: Ex dictis etiam emicat purior rationis scintilla, ob quam nimirum tot tamque singulares, prout superius docuimus, & fusiùs infra differemus, vñtionis Episcopalis supra Presbyteralem sint prærogatiuæ, ut Presbyterum solum manus, & quidem Oleo simplici, non admixto balsamo delibutæ esse debeant, Episcoporum verò tam caput, quàm manus sacro Chrismate perungantur. Id verò non alia ratione constitutum ab Ecclesia constat, nisi ut plenitudinem sacerdotalium donorum, & gratiarum in solo Episcopo, non in presbytero reperiri pateat; expressionem quoque eos præ inferioris Ordinis Sacerdotibus Christi imaginem referre innotescat. *Et post multa sic in n. 11. subdit.* Ex iis omnibus auctoritatibus concludo, sacerdotum tam superioris, quàm inferioris Ordinis manus inungi: primò, ut ad laborem, ad ministerium, ad diligentem, & sedulam operam utrorumque manus indorentur, & confimentur. Secundo, ut ad misericordie opera charitatis oleo diffluente manus habere moneantur, non aridas, non contractas, non illiberales. Tertio, ut ad benedicendum; & Sacramenta conficienda idonei reddantur. Quarto, ut ad ligandum, & soluendum habiliores efficiantur. Item non sufficere Episcopis, quod eorum in inferiori Sacerdotio manus inunctæ fuerint, sed iterum cum consecrantur, inungi debere: tum quia ad benedicendum manus eorum sanctiores efficiendæ: tum quia sacerdotum consecratio, Altarium, Ecclesiarum, & cæterorum benedictio, Sacramentorumque quorundam consecratio tunc ipsis confertur: tum quia ad operosius ministerium, & honorificentius officium consecrantur: tum denique, quia cum opes Ecclesie in ipsorum potestate consistant, maiorem largiendi habent occasionem, & ex suo statu, ad pietatis, & supererogationis opera arctius deuincuntur. Chrismate verò, Episcopalis manus, Oleo, Presbyterales inungi: tum quod perfectiorem illæ operentur, quæ Chrismate bene olenti significatur, hæc illuminandis præsertim mentibus incumbant, quæ illuminatio oleo, quod ignis pabulum esse solet, conuenienter exprimitur: tum quod in Corpus Christi mysticum (ad quod bono odore, & famæ celebritate maximè opus est) Episcopi Presbyteris maiorem habeant potestatem; utriusque verò in Corpus Christi verum per se virtutem æqualem habeant: quæ scilicet præsertim conscientie puritate, & nitore indiget: si quid proinde detrahi debet Presbyterali vñtionem, quo præcellere ipsi possit Episcopalis, non oleum, quod conscientie puritatem designat, sed balsamum, quod famæ claritatem significat, detrahendum, illudque Episcopalis vñtionis materie adiungendum. Denique infero, caput solius Episcopi inungi: quia solus regiminis perfectam scientiam, solus gratie præsidendi perfecti-

nem

nem, solus regendi absolutam auctoritatem, solus perfectæ Ecclesiæ caput est Episcopus, solus tandem caput Ecclesiæ Christum perfectius exhibet: Presbyteri, nec plenitudinem omnem sacerdotij sibi vendicant, nec sine Episcopis aliquod gerendi auctoritatem, nec perfectæ Ecclesiæ capita sunt, nec Christi perfectæ, ut mox docuimus, exemplaria.] *Ita Hallier.*

6. Et tandem Barbola de *poest. Epist. p. 1. tit. 1. c. 5. num. 10.* hæc ait. [Vngitur in capite primum is, qui consecratur, ut auctoritas, & dignitas eius declaretur, cum esse scilicet caput, & principem Ecclesiæ suæ, quomodo vir uxoris suæ caput dictus est: & ut ostendatur eum esse Vicarium Christi, eiusque dignitatem, & auctoritatem gerere, qui est super omnia, & quem constituit Deus caput super omnem Ecclesiæ.]

7. Deinde in manibus vngitur primum propter officium, & ministerium eius, ut sciat dignitatem non propter otium, sed propter negotium suscipere, ut sciat ex illo se numero operatorum esse debere, qui sustinent pondus dei, & astus deinde ut illis manibus adsit virtus Spiritus sancti, eas teneat, & dirigat, cum illis labore & operetur, ut quidquid benedixerit, benedicatur; quidquid sanctificauerit, sanctificetur. Deum vnguntur manus eius, ut operentur bonum, ad omnes quidem, sed maxime ad domesticos Fidei; ut manus suas mittat ad fortia; ut panem orisus non comedat, ut manus eius distillent mirtham, ut sit B. seruus ille, quem cum venerit Dominus, inuenit vigilantem, & operantem.]

RESOL. CXVII.

Quare Episcopo consecrando tradatur liber Evangeliorum? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 117.

§. 1. **D**ocet, & piè, ut semper solet responderet Socoluius ubi supra [Pastor consecratur, pascua igitur illi traduntur. Accipit Consecrator Evangeliorum librum, cumque novo Præsuli tradit: Accipe, inquit, Evangelium, & vade, prædica populo tibi commissio. Potens est enim Deus tibi augere gratiam suam. Ac si diceret: Ne putes in Paulo, & Petro, in Tito item, & Timotheo, Chrystomo, & Augustino solo, munus, & functionem Apostolicam desuisse: ne putes cœlestem illam benedictionem, & auxilium æterni Patris iam sublatum esse; quo illi subnixi, profecti annunciauerunt Evangelium vniuerso mundo: potens est Deus etiam tibi dare gratiam suam, ac per te similia operari. Etsi enim illi plus omnibus, inquit Bernardus, laborarunt, non tamen totum elaborauerunt, & tibi adhuc locus reliquus est. Neque te illud tantopere terreat, quod sublimibus humanæ sapientiæ verbis careas, quod ferius ad sacrarum literarum lectionem accessisti, quod nunquam antea Cathedram Doctoris fortè conscenderis. Aude, & fac aliquid. Potens est enim Deus tibi augere gratiam suam. Nihil agentem, impossibile est bene operari. Melius serò, quam nunquam: nam, & vndecimæ horæ operari, diurnum acceperunt denarium. Petto nihil indoctius, Paulo nil imperitiùs, inquit Chrystomus. Et hoc illi profitebantur, nec eos hoc fateri pudebat. Etsi imperitus sum, inquit Paulus, sermone, nou tamen scientia. Sed tamen hic imperitus, & ille indoctus, sexcentos Philosophos superarunt; sexcentis Rhetoribus os obturarunt: suo ipsorum studio, propensaque voluntate, & Dei gratia, omnia peragentes.]

2. In qua sacri Codicis traditione, etia nobis præcipue sunt obseruanda. Primum illud, quod non ipse

sibi, is qui populo Dei præficatur, codicem sumit: hoc enim hæreticorum proprium & peculiare semper fuit: sed de sede Christi, sed ex manu diuini Hierarchæ accepit. Nam neque Moyses sibi ipsi tabulas, in quibus Lex Dei continebatur, sumpsit; sed de manu Dei, acceptas populo tradidit. Et Paulus id, quod à Domino accepit, se tradidisse docet. Et Timotheum monet idem Paulus, ut id custodiat, non quod sibi priuata auctoritate sumpsit, sed quod apud eum depositum est. Secundum verò illud videndum erit, tradidit illi Codicem, in quo omnia simul Euangelia, non vnum aliquod Euangelium, non pars aliqua Euangelij contineatur: nam hoc item hæreticorum peculiare est; ut partem quidem sacræ Scripturæ usurpent, partem autem, vel negligant, vel tanquam Apocrypham, & profanam penitus reiciant. Huic autem nostro totum simul traditur Evangelium; ut ita eius vnam partem tueatur, ita interpretetur, ne reliquarum sententiam, & veritatem peruertat: ita vni parti ad hæreticorum reliquarum conseruet sanctitatem. Tertium demum illud hoc loco notandum, quod Ecclesiæ, quæ Pastori tradit Evangelium, eandem mentem, interpretationem eius Euangelij eum docet ne ipse nos scelus querat, ne sua signenta pro Catholica doctrina obtundat; ut Spiritus sancti, non humani sensus, sequatur doctrinam; Prophetia enim, atque vniuersa Scriptura, inquit sanctus Petrus, priuata interpretationis non est. Ut enim illud Euangelium adfert, quod omnium temporum, atque locorum est; ut eam interpretationem eius Euangelij sequi debet, si veritas, à Catholicis Doctoribus esse, & haberi vult, quæ omnium ætatum, & temporum, omnium item gentium, & nationum, iudicio & auctoritate sit comprobata. Hæcque illa est vera inter Doctorem Catholicum, & hæreticum magistrum differentia; quod veteræ sacræ Scripturæ testimonij nititur, veterque Evangelium laudat, uterque pro hoc vitam, sanguinemque, si ita opus sit, se profundere paratum esse dicit: hic tamen hoc Euangelium, cuiusque ministerium, priuata sibi sumit auctoritate; ille à potestate à Deo ordinata accepit: hic partem aliquam tueatur; ille totum simul corpus defendit: hic suos proprios, ille Ecclesiasticos astruit sensus. Et ideo Catholici magistri doctrinam, ad Deum reuelantem, & Spiritum sanctum interpretantem, enarrantemque, ac suggerentem referunt. Hæreticus diuina quidem verba adfert, sed suum sensum verbis diuinis astruit: & verbo quidem Dei, summa, & prima fides habenda est; sed illi tamen, quod procedit de ore Dei, & quod os Domini loquutum est.] *Hæc omnia Socoluius.*

RESOL. CXVIII.

Quare Episcopo consecrando imponantur manus super caput? Ex p. 12. tract. 1. Ref. 118.

§. 1. **T**ractat de significationibus impositionis manuum Hallier. de *Sacr. Eleth. c. 9. ad. 1. §. 3. n. 6.* sic asserens: [Duplex ergo, tum ex Dionysio, tum ex eius Paraphraste manus impositionis in ordinatione significatio: prior est, iuxta quam diuinum auxilium ea manus impositione significari dicitur. Cuius significationis duplex est ratio. prima quia cum manus sit operationis principium, & instrumentum cætera applicans instrumenta, ut alibi docuimus, rectè concursus Dei, cooperationis, vocationis, & inspirationis symbolum esse potest: quæ explicatio Scripturæ sacræ valde conformis est, in qua nempe protegentium, fauentium, & consulentium manus in eis, vel super eos esse dicuntur, quibus consilium, fa-